

Срещите на Премиера с българската общност: Олеле!

КОГАТО РАЗБРАХМЕ, ЧЕ МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА БЪЛГАРИЯ, БОЙКО БОРИСОВ, ЩЕ ПОСЕТИ ПРЕЗ ОКТОМВРИ ЧЕХИЯ, НЕЗАБАВНО МУ ОТПРАВИХМЕ ПОКАНА ДА ВКЛУЧИ, АКО МУ Е ВЪЗМОЖНО В РАМКИТЕ НА ОФИЦИАЛНАТА ВИЗИТА, БЪЛГАРСКИЯ ДОМ В ПРАГА – ЯБЪЛКАТА НА РАЗДОРА СПОРЕД Т.НАР. ОПОЗИЦИЯ. НАТОВАРЕНАТА МУ ПРОГРАМА ВЕРОЯТНО НЕ МУ ПОЗВОЛИ ДА УВАЖИ ПОКАНАТА. НО СРЕЩА С БЪЛГАРСКОТО МАЛЦИНСТВО В ПРАГА ИМАШЕ. ТЯ СЕ ОСЪЩЕСТВИ НА 2 ОКТОМВРИ, В БЪЛГАРСКОТО ПОСОЛСТВО.

Можем да наречем срещата историческа. От прехода през 1989 г. тя е първата такава между български премиер българите в Чехия. И вместо да я превърнем в историческа и във форум, ние отново показахме, че заслужено ни наричат имигранти.

Съвсем неочаквано обаче, на следващия ден получихме две възможности за по-цивилизована размяна на мнения.

Първата беше в Българския дом в Прага, по време на посещението на съветника на премиера, Ангел Чолаков, на служителя на МВНР, г-н Марин Йовчевски и на завеждащия консулската служба в Прага, г-жа Тюркян Акиф. Те разгледаха Дома и ни дадоха възможност да им покажем и разкажем какво сме успели да направим от него в продължение вече на 40-те години, през които го стопанисваме – със средства на Организацията и без финансова подкрепа от страна на България! Разказахме в какво състояние го получихме през 1971 г., когато МВНР

ни го предостави със заповед за стопанисване и експлоатация. Обяснихме, че домът е отворен за всички. Споделихме и това, че вече поне десет години се опитваме да обединим нашето българско малцинство, разпределено в двайсетина сдружения, клубове и организации, които съгласно Уставите, на практика преследват една и съща цел: съхраняване на българщината и отдалечаване на асимилацията. Десет години предлагаме да се обединим – пък било то и само формално! Настояваме за обединение не, за да наложим хегемония, а за да обединим усилията си и финансите така, че да помогнем на всяко българско землячество да реализира програмите си.

Защо ябълката на раздора да е само Домът в Прага? Ние имаме домове и в Острава и в Млада Болеслав – наши домове, закупени със средства на организацията. Защо се мълчи за тях?

В крайна сметка, гостите си отидоха с чувството, че домът е поверен

в ръцете на добри стопани. По подобен начин са завършвали не едно и две посещения в рамките на тези 40 години.

Втората „поправителна“ се състоя в хотел „Савой“, където беше отседнала българската делегация. В нея участваше заместник-министърът на външните работи на България, г-н Димитров. Поканени бяха само статутните представители на пражките землячества, но както винаги, не можа да мине без участието на г-н Петър Попов, който е „на всяка манджа мерудия“, както казва народът ни.

Г-н Димитров ни обясни, че бъдещето на Дома се очертава в две насоки. Едната е да бъде продаден. В този случай – и ако се обединим повече сдружения, бихме могли да се включим и ние. Вторият вариант е да бъде прехвърлен за експлоатация и стопанисване към Министерството на културата, което да го предостави като база на Българския културен институт. Този вариант засега е неосъществим, тъй като е пределно ясно, че Домът ще има нужда от основен ремонт, а министърът на културата, г-н Вежди Рашидов, няма възможност да отдели необходимите за това средства. Съвсем открит и без това е въпросът, откъде – след настаняването на Института в него – ще бъдат намерени средства за поддръжка и нормален ход на сградата.

Министър Димитров, в заключение, откровено заяви, че Министерството на външните работи разполага с много имоти, няма възможност да се грижи за поддръжката им и по тази причина този втори вариант автоматично отпада. В този миг, лицата на някои от присъстващите видимо грейнаха и незабавно

Срещата със заместник-министър Димитров в хотел „Савой“.

попитаха дали биха могли да получат нещичко от продажбата!

Антон Стамболийски, председател на Българската организация, която фактически стопанисва Дома, опонира, че Домът не е в тежест на българската държава, тъй като единствените средства, които тя е отпуснала за него, са били за закупуването му – и то именно за Българската организация в Чехия и клуба в Прага. Той припомни, че със средствата от стопанската дейност на Дома се покриват не малко разходи на малцинството. „Чували ли сте за Събора в Микулчице?“ – попита той? „Не!“ – отговори г-н Димитров. „А знаете ли, че с наши средства беше ремонтиран физкултурния салон в Българското училище в Прага? Знаете ли, че през 1971 г. получихме една съборетина? Тогава посланик Ат. Димитров, когато ни предаваше дома каза, че България го е купила, а наш ред е да го ремонтираме и преобразим в Клуб! И ние го направихме, без да протягаме ръка към българската държава, със собствените си ръце, с много труд и с помощ от чешките предприятия, където работеха не малко българи.“

Остро се изказа и г-жа Силвия Кръстева, заместник-председател на Българска православна община. „Мислите ли за това къде ще се събираме? – попита тя. – Аз съм трето поколение българка. В този Дом са ходили дядо ми и баща ми, ходя и аз с майка ми и с моите деца. Това е единственото място в този голям град, където можем да се видим, да си поприказваме, да гледаме телевизия, да прочетем българска преса и да хапнем вкусни българска кебапчета. Мислите ли за това?“

Реагира и г-н Красимир Бачев, организационен секретар на Българския клуб в Прага. „В Прага съм от доста отдавна и съм свидетел на опитите на редица отговорни лица, които са идвали да огледат Дома. Тръгвали са с голяма кошница, но след като се запознаваха отблизо със ситуацията около този Дом, който ние наричаме „Нашата малка България“, бързо са вдигнали ръце и са се отказвали от намеренията си.“

Изказа се и нашият назначен – а не избран – представител на българското малцинство в Комисията за малцинствата при Министерския

съвет на Чехия, г-жа Светлана Лазарова. „Аз съм в Прага вече 24 години. Ходила съм в Клуба като студентка. Там танцувахме народни танци, имаше и самодейност. Откакто се откри хотела – всичко замря, което е много жалко!“ Госпожа Лазарова забравя, че има хора, които са по-дълго от нея в Прага. Аз бях директор на Дома по времето, когато тя следваше в Прага – и не режисура, а монтаж! И никога не съм я виждал да се появява на репетициите на танцовия състав, който ръководеше леля Сотирова – както я наричаха. И трето, хотелът е в Дома от самото начало, веднага след първия ремонт, тоест от 1972 г.

Изказа се и г-н Петър Попов. Той пък попита дали, ако Институтът получи Дома, ще можем да провеждаме в него някои наши мероприятия? Господин Димитров, който явно отговаря за друг ресор, а не за имотите, обясни, че това сигурно ще бъде възможно. Ще има възможност да се ползват и салоните на Посолството, но всичко ще става с предварително заявени и одобрени дати.

Най-потресаващата информация, обаче, не беше поднесена от господин Димитров, а от министър Николай Младенов, който – по време на срещата – в телефонен разговор с главната редакторка на в. „Труд“ – заявил, че „Домът трябва да се продаде! Той е свърталище на наркомани и бандити, той е и публичен дом! Не можем да търпим това!“ Няма да коментирам безочливото твърдение на министъра. Само бих го попитал защо не ни го каза лично,

когато през миналата година, всъщност точно преди една година, беше там? И още – откъде черпи жълтата си информация? Защото, ако е така, защо Посолството ни в Прага не е реагирало досега? Защо не попитайте посланика – какъвто имаше допреди една година? Защо не попитайте г-н Йовчевски, който също е добре запознат със ситуацията? Може би отговорите им нямаше да се впишат в търсената картина? И не на последно място: смятате ли, че ако беше така, чешките власти щяха да мълчат?

Явно е, че министър Младенов черпи информацията си от писанията на псевдодипломата Мартин Томов, който в качеството си на посланик шест години тормози Организацията, правейки неуспешни опити да я разбие. Опитите му да приватизира бившето Търговско представителство на България и Дома на българите в Прага се провалиха. И тъй като на пътя му застанахме ние – изля гнева си върху нас. Знаем, че клеветите му се съхраняват в архивите на Министерството на външните работи.

Обектът е ваш, господа управители на България, и можете да разполагате с него, както намерите за добре. Няма нужда да се криете зад клевети. Но си мисля, че преди да обявите нашия малък къс от България за продажба, няма да е зле да се срещнем и поговорим. Стопанисваме го 40 години, вложили сме в него много труд и любов. Няма как да ни кажете СБОГОМ, без поне да ни благодарите! ■

